

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มของภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูในปี พ.ศ. 2537 โดยใช้เทคนิคเคสฟาย ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและวางแผนเพื่อดำเนินงานด้านภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งในปัจจุบันและในอนาคตให้สอดคล้องกับสิ่งที่ควรจะเป็น

กลุ่มประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบตามเทคนิคเคสฟาย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 รอบ รอบแรกเป็นแบบตามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นของภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในปี พ.ศ. 2537 คำตอบในรอบแรกถูกนำมาวิเคราะห์เนื้อเรื่องและสร้างเป็นแบบตามรอบที่ 2 แบบมาตรฐานประมาณประมาณ 6 สเกล นำคำตอบจากแบบตามรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วสร้างแบบตามรอบที่ 3 โดยใช้ข้อความเดิม แต่เพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ช่วงของพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญคนเดิมตอบกลับมาอีกครั้ง จากคำตอบในรอบที่ 3 นี้ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานพิสัยระหว่างควอไทล์ ฐานนิยม และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถามแล้วแปลผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นแนวโน้มของภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในปี พ.ศ. 2537

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นแนวโน้มของภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษา ในปี พ.ศ.

ตอนที่ 1

1. ภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาคณะกรรมการให้คำปรึกษาทางวิชาการ ด้านการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว และด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา

1.1 ภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาจะมีการให้คำแนะนำด้านการฝึกงาน สถานที่ฝึกงานและการจัดการฝึกงาน ทั้งนี้เพราะแต่เดิมอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่ด้านการฝึกงานไม่มากเท่าที่ควรทำให้นักศึกษาขาดความเข้าใจข้อมูลในเรื่องการฝึกงาน พร้อมกันนั้นก็มีการให้คำแนะนำด้านเจตคติในการเลือกอาชีพ การประกอบอาชีพอิสระ การสร้างงานใหม่ ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมในแต่ละอาชีพ การเพิ่มการให้คำแนะนำด้านการประกอบอาชีพนี้เนื่องมาจากพระราชบัญญัติที่แก้ไขใหม่ของวิทยาลัยครู เกี่ยวกับการเปิดสอนสายวิชาชีพ เพราะฉะนั้นการให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาจะเป็นการช่วยส่งเสริมการสร้างความพร้อมของนักศึกษาเพื่อออกไปประกอบอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาชีพครู สำหรับภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการที่ยังคงมีเหมือนเดิมในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษา การเลือกวิชาเรียน การแก้ปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ การให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักศึกษาในเรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยครู การให้คำปรึกษาคณะการลงทะเบียน และการเพิ่มถอนรายวิชา แต่จะเน้นหนักเพิ่มขึ้นในการให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการนี้เพื่อนักศึกษาจะได้นำความรู้ทางวิชาการจากการแนะนำต่าง ๆ ไปใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นด้วย และภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาคณะนี้จะเปลี่ยนไปขึ้นตรงกับภาควิชา หรือหัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเอก-โท ที่นักศึกษาเลือกเรียน

1.2 ภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาคณะการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวจะลดลง และภารกิจด้านนี้จะไปขึ้นตรงกับแผนกแนะแนวมากขึ้นโดยทั่วไปการให้คำปรึกษาคณะนี้จะมีการอบรมทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมเพิ่มขึ้นด้วย

1.3 บทบาทของภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา นอกจากอาจารย์ที่ปรึกษาต้องทำหน้าที่

ประสานงานกับผู้บริหารและคณาจารย์แล้ว อาจารย์ที่ปรึกษายังต้องประสานงานกับสโมสรนักศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของชมรม หรือชุมนุมต่าง ๆ ด้วย

2. สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1 ด้านการให้คำปรึกษาทางวิชาการ

ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านการให้คำแนะนำทางวิชาการจะคงมีเช่นเดิมในเรื่องที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจด้านวิชาการคือพอเนื่องจากว่าอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้สอนนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลจึงทำให้ไม่สามารถให้คำปรึกษาได้ถูกต้อง นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษายังขาดความรับผิดชอบตอบพินิจและหน้าที่ของตน ละทิ้งหน้าที่ หากการควบคุมยังอยู่ในสภาพเช่นนี้ คอไปในอนาคตปัญหาการให้คำแนะนำทางวิชาการจะต้องเพิ่มขึ้น เพราะสภาพสังคมก็ยิ่งสลับซับซ้อนขึ้น ตลอดจนนักศึกษาเองก็ย่อมมีปัญหาเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

สำหรับปัญหาการให้คำแนะนำทางวิชาการที่จะเพิ่มขึ้นคงเป็นในลักษณะที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจหลักสูตร เพราะในอนาคตนโยบายของวิทยาลัยครูจะเปิดสอนหลักสูตรหลายหลากมากขึ้น บางหลักสูตรอาจเป็นเพียงโปรแกรมสั้น ๆ สาขาต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรวิชาชีพด้วย หากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เอาใจใส่ต่อความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรแล้ว ก็คงจะตามความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรไม่ทัน

2.2 ด้านการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว

ในการให้คำปรึกษาค้นปัญหาส่วนตัวแก่นักศึกษานั้น นักศึกษาจะเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความคุ้นเคยผูกพันกันเท่านั้น ซึ่งมีเพียงเล็กน้อย หรือมีฉะนั้นนักศึกษาจะปรึกษาเพื่อนสนิทมากกว่าจะขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้แล้วนักศึกษายังจะได้อาศัยความสามารถในการคิด พิจารณา วิเคราะห์ และหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

2.3 ด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา

สภาพปัญหาด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษาเกิดจากการที่อาจารย์ที่ปรึกษาขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยครู

3. การจัดระบบสายงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

ในโอกาสที่การจัดระบบสายงานของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เหมาะสมจะใช้วิธีที่ให้อาจารย์ที่ปรึกษาสังกัดภาควิชา คณะวิชา โดยมีหัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าคณะวิชาคอยดูแลรับผิดชอบ ตลอดจนมีการประชุมปรึกษาหารือ วางหลักเกณฑ์ ทั้งคณะผู้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินผลงาน และปรับปรุงงานในเรื่องการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนั้นการคัดเลือกผู้จะมาทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง เสียสละ แต่มีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติภารกิจ ส่วนการจัดจำนวนชั่วโมงที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะพบนักศึกษาจะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อาจารย์ที่ปรึกษาจะมีเวลาเฉพาะสำหรับประจำสำนักงานมีเวลาตลอดวันเพื่อให้เข้าพบได้ ถ้าเกิดปัญหาเป็นกรณีพิเศษ ตลอดจนมีการจัดเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ใหม่ เวลาว่างพอจะให้อาจารย์ที่ปรึกษาไปช่วยการจัดกิจกรรมนักศึกษาซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4. การบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่อาจารย์ที่ปรึกษา

การพิจารณาความดีความชอบแก่อาจารย์ที่ปรึกษาในโอกาส ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ จะมีวิธีการโดยให้หัวหน้าภาควิชาและหัวหน้าคณะวิชา รับผิดชอบพิจารณาการปฏิบัติภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับภารกิจด้านต่าง ๆ ด้วย เช่น งานสอน งานบริหาร งานนิเทศและอื่น ๆ แล้วนำผลออกมาประเมินค่าออกมาเป็นอันดับคะแนน สำหรับงานอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นงานที่ต้องเสียสละนอกจากมีการพิจารณาความดีความชอบจากผลงานรวมแล้ว ยังจะมีการสรรหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีเด่นของแต่ละปี และมีสิ่งตอบแทนหรือยกย่องเชิดชูเกียรติโดยการมอบเข็มเกียรติ เป็นกรณีพิเศษเพื่อเป็นกำลังใจโดยยึดหลักที่ว่า "คนดีควรจะยกให้เด่นเป็นตัวอย่าง"

5. การประเมินผลงานการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การปฏิบัติงานการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพดีขึ้น แนวโน้มในการประเมินผลงานอาจารย์ที่ปรึกษาที่เหมาะสมจะใช้วิธีการประชุมอภิปรายกันในระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่า 1 ครั้ง ในรอบปี เกี่ยวกับการประเมินผลงานและการปรับปรุงงานอาจารย์ที่ปรึกษา

ตอนที่ 2

1. การปรับปรุงแก้ไขปัญหาของภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูในปี พ.ศ. 2537

1.1 การปรับปรุงแก้ไขปัญหาการให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ วิทยาลัยครูจะแต่งตั้งอาจารย์ที่สอนนักศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และจะมีการคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่มีคุณภาพ ถ้ามีอาจารย์มากพอ สำหรับการแก้ปัญหาด้านการให้คำแนะนำทางวิชาการ นอกจากนี้แล้วสิ่งสำคัญก็คือ ผู้บริหารจะหาทางให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน เกี่ยวกับการให้บริการด้านวิชาการ แก่นักศึกษา หาวิธีการที่จะปฏิบัติงานได้คล่องตัวกว่าเดิม และหาวิธีการกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษามากยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ผู้บริหารควรให้กำลังใจและเสนอความดีความชอบตอบแทนการปฏิบัติภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ

1.2 การพัฒนาความรู้ทางวิชาการ แก้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแก้ปัญหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความรู้ทางวิชาการ

การพัฒนาความรู้ทางวิชาการแก้อาจารย์ที่ปรึกษาจะกระทำโดยการจัดประชุมอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ในการให้ความรู้ด้านหลักสูตรของรายวิชาต่าง ๆ การประเมินผล การสรุปเป็นเอกสาร เฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ให้ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ จัดทำคู่มือการแนะแนวหรือแฟ้ม อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีการกำหนดงานให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา มีสื่อที่เป็น package ที่อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการให้คำแนะนำทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง เพื่อแก้ปัญหาด้านความรู้ทางวิชาการ มีเอกสารเผยแพร่แก่นักศึกษาหรือ อาจารย์ที่ปรึกษาในรูปของบทความเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการลงในวารสารประจำ สัมพันธ์และวารสารเชิงวิชาการ มีการจัดปฐมนิเทศ จัดกิจกรรมเสริมความรู้ให้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งมี บรรยากาศทางวิชาการ มีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องความเปลี่ยนแปลงและแนวทาง ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ จัดการประชุมปฏิบัติการก่อนเปิดภาคการศึกษาประจำปี เพื่อช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าใจหลักสูตรมากขึ้น นอกจากนี้ควรจัดประชุมสภามหาวิทยาลัย

ทางภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยการนำไปทัศนศึกษา คูงาน และแนะแนวทางเรื่องระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศ

1.3 การปรับปรุงแก้ไขการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัว

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวควรกระทำด้วยวิธีการคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบสูง ยอมสละเวลาที่จะใกล้ชิดกับนักศึกษาและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน จัดตารางเวลาประจำสำนักงานที่แน่นอนของอาจารย์ที่ปรึกษาและประกาศให้นักศึกษาทราบ ควรมีการจัดกิจกรรมระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาให้มากขึ้น เพื่อความใกล้ชิดกับนักศึกษา สำหรับในชั่วโมงประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรจะทำเรื่องที่น่าสนใจใกล้ตัวนักศึกษามากิปราย หรือแนะนำนักศึกษาตลอดจนมีการบังคับนักศึกษาให้เข้าในชั่วโมงประจำชั้นด้วย

ส่วนทางด้านนักศึกษาทางวิทยาลัยครูควรจัดการสื่อสารสัมพันธ์แจ้งข่าวการเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษามีโลกทัศน์กว้างและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในเรื่องการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาได้ดียิ่ง

สำหรับผู้บริหารที่จะมีบทบาทในการช่วยปรับปรุงแก้ไขการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวนั้นควรจะควบคุมดูแลใกล้ชิดและหาทางพิจารณาให้คำตอบแทนหรือว่าเห็นใจความชอบประจำปีแก่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีเด่น ด้านการให้คำแนะนำเรื่องปัญหาส่วนตัว ควรผลิตโครงการหรือให้ความสำคัญต่องานการให้คำแนะนำด้านปัญหาส่วนตัว รวมทั้งพัฒนารูปแบบการให้คำแนะนำด้วย ควรหาวิธีการศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขถึงการที่นักศึกษาไม่ยอมเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนหาวิธีการติดตามผลอาจารย์ที่ปรึกษาในการแก้ปัญหาให้กับนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล ควรหาแนวทางลดนักศึกษา อดจำนวนชั่วโมงสอนหรืองานพิเศษอื่น ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้น้อยลง ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการควบคุมดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดและมีเวลาให้คำปรึกษามากขึ้น

สิ่งสำคัญที่จะทำให้การปรับปรุงแก้ไข การให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือควรมีการประชุม ปรึกษาหารือร่วมกันระหว่าง

อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในความดูแลเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และทาง
วิทยาลัยครูควรจัดหน่วยงานแนะแนวในด้านการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวแก่นักศึกษา
ทุกคนเพื่อเป็นการช่วยเหลืองานการให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้บรรลุผลยิ่งขึ้น
ด้วยการมีจิตแพทย์ นักแนะแนว และนักสังคมสงเคราะห์ไว้บริการโดยเฉพาะด้วย

1.4 การปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการให้ความร่วมมือประสานงาน
กับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา

ทางวิทยาลัยครูควรจะลดบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้าน
การประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษาลงบ้างโดยใช้ระบบข้อมูล ข่าว
สาร ระบบสื่อสารและการประสานงานผ่านคณะวิชา ภาควิชา หรืออาจารย์ผู้สอนมาก
กว่าการประสานงานผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาเพราะทั่วถึงมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามควร
ขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยอีกด้านหนึ่งด้วยก็คือซึ่งทางผู้บริหารควรจะสนับสนุนด้วยการ
กำหนดขอบเขต ขยายงานด้านการประสานงานให้มีประสิทธิภาพกว้างขวางขึ้น จัดหา
กำลังคน วัสดุอุปกรณ์เพื่อเพิ่มความสะดวกในด้านการประสานงานทำให้อาจารย์ที่
ปรึกษาพอใจใส่งานมากขึ้น ผู้บริหารควรมีการพิจารณาความดีความชอบด้านนี้ให้
เขาเทียบเท่างานอื่น ๆ ในระบบ พ.ศ. นอกเหนือจากงานสอน ส่วนทางวิทยาลัยครู
ควรมีนโยบายให้อาจารย์หมุนเวียนทำงานให้หลายแผนกในช่วง 10 ปี ก่อนจะตั้งให้
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อจะช่วยให้การประสานงานที่ไม่ได้ผลดีขึ้นกว่าเดิม

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษา
ในวิทยาลัยครูในปี พ.ศ. 2537

การปฏิบัติภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลควรจะต้องมีการจัดแบ่งสายงานให้ชัดเจน รวมทั้งบุคลากรที่เข้าไปทำงาน
นั้นจะต้องมีการคัดเลือกผู้ที่รับผิดชอบ มีวิญญาณความเป็นครู สนใจในภารกิจอาจารย์
ที่ปรึกษา มีความตั้งใจที่จะติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนมีอุดมการณ์ใน
ความพร้อมที่จะเสียสละเวลาและกำลังกาย กำลังใจในการให้คำปรึกษา และจะต้อง
ได้รับการอบรมพัฒนาฝึกฝนในการเข้ารับหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนั้นผู้ทำหน้าที่
ในการให้คำปรึกษาควรจะต้องเน้นเป้าหมายในการสร้างนิสัยความรับผิดชอบต่อให้เกิดแก่
นักศึกษาด้วยการ เป็นผู้ใฝ่ใจที่จะรับรู้ ที่จะศึกษา และที่จะปฏิบัติให้ถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านการให้คำแนะนำทางวิชาการ

1.1 การกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านวิชาการในอนาคต อาจารย์ที่ปรึกษายังคงต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการศึกษา การเลือกวิชาเรียน การลงทะเบียน การเพิ่ม-ถอนรายวิชา การให้ข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยครู การแก้ปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ช่วยเหลือในการให้คำแนะนำก็จะเกิดปัญหาหลายประการ เช่น นิสิตนักศึกษาเลือกเรียนรายวิชาที่ตนไม่ถนัด ไม่เข้าใจวิธีการลงทะเบียน นอกจากนี้แนวโน้มต่อไปในอนาคตการกิจอาจารย์ที่ปรึกษาคงจะเพิ่มค่านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับทางวิชาการมากขึ้นกว่าเดิมเพื่อนำไปใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การให้คำแนะนำค่านการประกอบอาชีพ ช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมในแต่ละอาชีพ ช่วยแนะนำค่านการฝึกงาน สถานที่ฝึกงาน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ต่อไปพระราชบัญญัติที่แก้ไขใหม่ของวิทยาลัยครูจะเปิดสอนสายวิชาชีพ และรายวิชาการต่าง ๆ ความความต้องการของท้องถิ่น

1.2 จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางวิชาการ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจค่านวิชาการซึ่งได้แก่ การเลือกรายวิชาเรียน การลงทะเบียนเรียน การเพิ่ม-ถอนรายวิชา การแก้ปัญหาทางการเรียนอย่างดองแต่ตลอดจนแนวโน้มต่อไปอาจารย์ที่ปรึกษาจะไม่เข้าใจหลักสูตรใหม่ที่จะเปิดสอนสาขาวิชาการ และสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูเพิ่มขึ้น นอกจากนี้แล้วอาจารย์ที่ปรึกษายังขาดความรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตน มีการละทิ้งหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของมุลเลอร์ (Mueller 1961: 213-214), อูมา สุนทรมานกับคณะ (2519: 15-16) และคณะอนุกรรมการพิจารณาวางระบบเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันฝึกหัดครู (2522: 3-7) ที่ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษายังขาดความรู้และขาดข้อมูลทางวิชาการในการให้คำปรึกษา ไม่เข้าใจในเรื่องหลักสูตรชัดเจน นักศึกษามักเชื่อคำแนะนำของรุ่นพี่ในการเลือกเรียนวิชามากกว่าที่จะเชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนขาดความสนใจในการให้คำปรึกษา ไม่ยอมสละเวลาให้กับนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล และผู้

เชื่อว่าชาวส่วนหนึ่งได้ให้ความคิดเห็นอีกว่า การที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจด้านวิชาการดีพอ เนื่องจากว่าอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้สอนหรือสอนคนละสาขาวิชากับนักศึกษาที่เรียน และโปรแกรมการสอนที่ยังซับซ้อนมากเกินไป อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจด้านอื่น ๆ มากด้วย

1.3 ตามความคิดเห็นของผู้เชื่อว่าชาวส่วนใหญ่มีความคิดว่า ในอนาคตมีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการให้คำแนะนำทางด้านการศึกษาร่วมกัน โดยแต่งตั้งอาจารย์ที่สอนนักศึกษาในสาขานั้น ๆ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาเกิดความเข้าใจด้านวิชาการดีขึ้น มีการคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่มีคุณภาพ และสิ่งสำคัญผู้บริหารจะหาทางให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกันเกี่ยวกับการให้บริการด้านวิชาการแก่นักศึกษา หาวิธีการที่จะปฏิบัติงานได้คล่องตัวด้วยการเปลี่ยนภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการไปขึ้นตรงกับภาควิชาหรือหัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเอก-โท ที่นักศึกษาเลือกเรียน

2. ภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัว

2.1 ภารกิจการให้คำแนะนำทางด้านปัญหาส่วนตัวเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสุขภาพทั้งทางกายและจิต ปัญหาการปรับตัวในสังคม ปัญหาทางการเงินและอื่น ๆ ในสภาพปัจจุบันยังคงมีอยู่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม แต่ทว่าไปการให้คำปรึกษาด้านปัญหาส่วนตัวนี้นักศึกษาจะเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความคุ้นเคยผูกพันกันเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนน้อย และนักศึกษามักจะปรึกษากับเพื่อนสนิทมากกว่าจะมาขอคำปรึกษาหรือไม่เช่นนั้นตัวนักศึกษาเองจะใช้ความสามารถในการคิด พิจารณา วิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาดัง ๆ ซึ่งจะทำการให้คำแนะนำด้านปัญหาส่วนตัวจะมีแนวโน้มลดลงและจะไปขึ้นตรงกับแผนกแนะแนว ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนขาดความจริงใจในการให้คำปรึกษา ไม่รักษารายบรรพของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่นนำเรื่องของนักศึกษาไปเล่าให้ผู้อื่นฟัง ไม่เข้าใจความต้องการของนักศึกษาและบางคนก็แก้ปัญหาให้แก่กันนักศึกษาโดยขาดการวินิจฉัยที่ดีพอ (Mueller 1961: 213-214, อูมา สุขุมชานกับคณะ 2519: 15-16, และคณะอนุกรรมการพิจารณาวางระบบอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันฝึกหัดครู 2522: 3-7) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เป็น

กันเองกับนิสิต ทำให้นิสิตไม่กล้าเข้าพบเช่น การวิจัยของมยุรี สิงห์ไชยมุกข์ (2526: 215-233) ซึ่งได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยได้เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาและศึกษาปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 ในอนาคตผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดว่า การปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการให้คำแนะนำด้านปัญหาส่วนตัวนั้นจะคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบสูง ยอมสละเวลาที่จะใกล้ชิดกับนักศึกษาและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเช่นเดียวกับคำกล่าวของ ฮอปส์กินส์ (Hopkins 1926: 25-28), วิลเลียมสัน (Williamson 1961: 29), มุลเลอร์ (Mueller 1961: 210), อเซลเรด (Axelred 1973: 150-151), เดรสเซล (Dressel 1974: 57) สุมมอมรวิวัฒน์ (2518: 119) และสุจิต เพียรชอบ (2520: 72-75) ในเรื่องหน้าที่และภารกิจความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า การให้คำแนะนำช่วยเหลือ นักศึกษาในค่านนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความสนใจ ให้ความอบอุ่นเป็นกันเองกับนักศึกษาแต่ละคนนอกเวลาเรียนด้วยการสังสรรค์ เพื่อสร้างความสนิทสนม และความสัมพันธ์ พยายามปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคอยการ ยืมเข็มแจ่มใส นอกจากนั้นแล้วการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวควรต้องจัดการแจ้งข่าวการ เคลื่อนไหวค่านต่าง ๆ ให้นักศึกษามีความรู้ทันเหตุการณ์เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในการแก้ไขปัญหาค่านตัวของนักศึกษา ผู้บริหารจะควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดหาทางพิจารณาให้คาตอบแทนหรือใหม่ให้เห็นความชอบประจำปีแก่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี ฝน พัฒนารูปแบบ ศึกษาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข ถึงการที่นักศึกษาไม่ยอมเข้าพบ อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนติดตามผลอาจารย์ที่ปรึกษาในการแก้ปัญหาค่านให้นักศึกษามีการ ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาและให้หน่วยงาน แนะนำแนวทางรวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเสริมงานค่านการให้ค่านแนะนำปัญหาส่วนตัวให้ดีขึ้นด้วย

3. ภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์และนักศึกษา

3.1 สภาพในปัจจุบันการ ปฏิบัติภารกิจด้านการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษานี้ อาจารย์ที่ปรึกษาขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยครู ผู้เชี่ยวชาญบางคนได้ เสนอความคิดว่า การที่อาจารย์ที่ปรึกษาขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีเวลาที่จะเสียสละในงานด้านนี้และไม่ได้รับสิ่งตอบแทนเท่าที่ควร ไม่เหมือนกับภาระงานอื่น ๆ นอกจากนี้ยังขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ประสานงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับฝ่ายบริหาร ทำให้การปฏิบัติภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของฉะฉอ ชูติกร (2520 : 139-150) ที่ว่า การปฏิบัติภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้ความร่วมมือประสานงานนี้ยังปฏิบัติค่อนข้างน้อยในการศึกษา เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร โดย เปรียบ เทียบบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนศึกษาปัญหาของอาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตามต่อไปในอนาคตภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาจะมุ่งไปทางด้านให้ความร่วมมือประสานงานกับนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาโดยการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของชมรม หรือชุมนุมกลุ่มต่าง ๆ สำหรับการให้ความร่วมมือประสานงานในอนาคตนี้ ยังมีผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งได้ให้ความคิดว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเคลื่อนไหว รับรู้ และแสดงบทบาทในด้านกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้เพราะ ทางวิทยาลัยครูต่าง ๆ กำลังปรับระบบและโครงสร้างของงานด้านนี้

3.2 สำหรับการปรับปรุงภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในการร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษาต่อไปนั้นผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นว่า การใช้ระบบขั้วชุด ข่าวสาร และการประสานงานผ่านภาควิชา คณะวิชา หรือ อาจารย์ผู้สอนจะช่วยลดภาระของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการประสานงานลงบ้าง แต่อย่างไรก็ตามอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องช่วยอีกด้านหนึ่งด้วยโดยมีผู้บริหารให้ความสนับสนุน

พร้อมทั้งกำหนดขอบเขตของงาน จัดหากำลังคน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อเพิ่มความสะดวกใน
 การปฏิบัติงาน ประสานงาน ประกอบกับผู้บริหารจะมีการพิจารณาความดีความชอบให้เทียบ
 เทาระบบงานอื่นในระบบ ที.ซี นอกเหนือจากงานสอน ส่วนทางวิทยาลัยครูคงมี
 นโยบายให้อาจารย์หมุนเวียนกันทำงานในหลายแผนกในช่วง 10 ปีก่อน จะตั้งให้เป็น
 อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อช่วยในการประสานงานที่ไม่ได้ผลดีกว่าเดิม แต่นโยบายนี้มี
 ผู้เชี่ยวชาญบางคนได้ให้ข้อคิดเห็นว่า การหมุนเวียนอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งมีความถนัด
 ความสนใจ ไม่เหมือนกันให้เวียนกันทำงานอย่างเดียวกันย่อมเกิดผลเสียของงานได้
 ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษายุ่่นไม่มีความรู้รอบในงานที่ทำ เพราะเปลี่ยนงานเสมอ และ
 ทางวิทยาลัยครูจะขาดผู้รับผิดชอบในงานค่านั้น ๆ

4. การจัดระบบสายงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

ในอนาคตการจัดระบบสายงานของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เหมาะสมจะใช้วิธี
 การให้อาจารย์ที่ปรึกษาสังกัดภาควิชา คณะวิชา โดยมีหัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าคณะ
 วิชาดูแลรับผิดชอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญบางคนมีความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า เนื่องจากบทบาท
 ของอาจารย์ที่ปรึกษาจะมีมากขึ้น ถ้าให้อาจารย์ที่ปรึกษาสังกัดภาควิชาจะทำให้การทำงาน
 มีประสิทธิภาพดีกว่าการจัดระบบงานแบบอื่น ตลอดจนทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับความรู้
 ทางด้านวิชาการตลอดทั่วกว่าเดิม นอกจากนั้นแล้วจะมีการประชุมปรึกษาหารือ วาง
 หลักเกณฑ์ ทั้งคณะผู้ดำเนินการ และปรับปรุงงานในเรื่องการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา
 ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมใจ ลักษณะ (2526: 6-7) ที่ว่า ในการ
 จัดระบบการให้คำปรึกษานั้นจะต้องมีการร่วมมือประสานงานกันหลายฝ่าย มีคณะกรรมการ
 การดำเนินงานการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้มาทำหน้าที่ และยังมีคณะกรรมการทำการ
 พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง เสียสละ และมีการหมุนเวียนสลับ เปลี่ยนกัน
 ในการปฏิบัติภารกิจได้ สำหรับเรื่องนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า แนวโน้ม
 การรับนักศึกษาครูเข้าเรียนจะมีจำนวนลดลง ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาก็มีจำนวนลดลง
 ด้วยจึงทำให้มีการหมุนเวียนอาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติภารกิจได้ดีกว่าเดิม และสิ่ง
 สำคัญอีกคือ อาจารย์ที่ปรึกษาจะมีการจัดเวลาประจำสำนักงาน มีเวลาแต่ละวันที่จะพบ
 นักศึกษาได้ถ้าเกิดปัญหากรณีพิเศษ เพื่อให้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาได้พัฒนาขึ้นตามแนว

ความคิดของเบิร์น บี ครูกสตัน (Burns B. Creeksten 1972: 201-205) ที่กล่าวว่า การจัดเวลาในการให้คำแนะนำนั้น อาจารย์ที่ปรึกษา จะได้รับการชูกำหนดมีะตกลงแสดงความคิดเห็นแตกต่างเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกันได้ด้วย และยังมีผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งได้ให้ความคิดว่า ควรจะมีการจัดเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีเวลาว่างพอที่จะไปช่วยการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และมีการจัดชั่วโมงประจำชั้น สำหรับให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้พบกับนักศึกษาเป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์โดยจัดทำเรื่องราวที่น่าสนใจ ตลอดจนมีการจัดอภิปรายด้วย ทั้งนี้เพราะเพื่อเป็นการส่งเสริมความเป็นผู้รอบ วิชาสังเกตให้นักศึกษาคด้วย

5. การบำรุงรักษาและการให้กำลังใจแก่อาจารย์ที่ปรึกษา

การบำรุงขวัญและการให้กำลังใจแก่อาจารย์ที่ปรึกษานั้น ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเห็นว่า ในอนาคตจะมีการพิจารณาความดีความชอบโดยให้หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าคณะวิชารับผิดชอบระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับการพิจารณางานด้านอื่น ๆ ด้วย เช่นงานสอน งานบริหาร งานนิเทศ และอื่น ๆ แล้วนำผลออกมาประเมินค่าเป็นอันดับคะแนน แต่มีผู้เชี่ยวชาญอีกส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่า บทบาทของผู้บริหารในการพิจารณาความดีความชอบนั้นในปัจจุบันยังไม่มีมีการคำนวณโดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเลย ดังนั้นผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญของงานอาจารย์ที่ปรึกษามากขึ้น โดยไม่ต้องว่างงานอาจารย์ที่ปรึกษานี้เป็นงานฝากหรือเป็นเพียงงานที่จำต้องทำ นอกจากมีการพิจารณาความดีความชอบแล้ว ต่อไปควรจะมีการสรรหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่ที เค่นของแต่ละปี และมีสิ่งตอบแทนหรือยกย่องเชิดชูเกียรติโดยการมอบวุฒิบัตร เป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นกำลังใจโดยยึดหลักที่ว่า "คนดีควรจะถูกยกให้เป็นตัวอย่าง" โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 1 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า กิจกรรมนี้ควรทำเป็นอย่างยิ่งเพราะความดีความชอบอาจไม่ได้ทุกคน วิธีนี้จะช่วย เป็นกำลังใจได้อีกรูปแบบหนึ่งด้วย

6. การประเมินผลงานการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

แนวโน้มในการประเมินผลงานการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เหมาะสมนั้น ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจะมีการประชุมอภิปรายกันในเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่า 1 ครั้งในรอบปี การประเมินผลงานนี้มีความสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพราะ

เท่าที่ผ่านมาจากการสรุปปัญหาและอุปสรรคของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมูเลอร์ (Mueller 1961: 213-214), อูมา สุคนธมานกัมภะ (2519: 15-16) และคณะอนุกรรมการพิจารณาวางระบบอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันฝึกหัดครู (2522: 3-7) ได้กล่าวว่า ยังขาดการประเมินผลงานในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่อีก

7. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูในปี พ.ศ. 2537

ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความคิดว่าการที่จะปฏิบัติภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีการจัดแบ่งระบบสายงานให้ชัดเจน รวมทั้งมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น เกี่ยวกับที่ทางทวงมหาวิทยาลัย (2522), มูเลอร์ (Mueller 1961: 210) และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522: 9) ได้กล่าวไว้คือ อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้กล้าเผชิญปัญหาเฉพาะหน้า และแก้ปัญหาได้ทันเวลาที่ เป็นคนที่สนใจและทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น สนใจในภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษา มีความตื่นตัวที่จะติดตามความก้าวหน้าทางการ ตลอดจนมีอุดมการณ์ในความพร้อมที่จะเสียสละเวลา และกำลังกาย กำลังใจในการให้คำปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องได้รับการอบรมพัฒนาฝึกฝนในการเข้ารับหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาคด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเน้นเป้าหมายในการสร้างนิสัยความรับผิดชอบให้เกิดแก่นักศึกษาด้วยการ เป็นผู้ใฝ่ใจที่จะรับรู้ที่จะศึกษา และที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องในการมีบทบาทร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาคด้วย และก็มีผลการวิจัยของมยุรี สิงห์ไชยมุศ (2526: 215-233) ที่ได้กล่าวว่า การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่บรรลุผลดีพอ เนื่องจากว่านักศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทและความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา จากการศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษามีบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมกับศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาคด้วย

ขอเสนอแนะ

1. ผู้บริหารรวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษาควรจะสนับสนุนและให้ทีมการปฏิบัติงานกันอย่างจริงจังทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัว และการให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์และนักศึกษา เพราะเท่าที่ผ่านมาหลักการต่าง ๆ ได้วางไว้อย่างชัดแล้วพร้อมทั้งมีผลงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้เสนอแนะการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาค้วย แต่ว่าการปฏิบัติภารกิจด้านนี้ก็ไม่เคยประสบผลสำเร็จค้วยดีเลย
2. ทางด้านอาจารย์ที่ปรึกษาเองซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่ง ควรคำนึงถึงความจำเป็นต่อหน้าที่ของตนให้มากโดยเฉพาะในเรื่องการเอาใจใส่ต่องานด้านวิชาการ ปัญหาการเรียน การให้คำแนะนำด้านปัญหาส่วนตัว และการประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษานั้น จะเป็นการช่วยนำนักศึกษาให้เดินไปในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในการเล่าเรียนศึกษาค้วยดี
3. การให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นจะเห็นว่าปัญหาที่พบคือ อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจด้านวิชาการ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ค้วยสาเหตุนี้จึงทำให้เกิดความบกพร่องในการปฏิบัติงานค้านนี้ ดังนั้นทางภาควิชาจึงควรจัดการอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างจริงจังโดยมีวิธีการที่จะจูงใจให้อาจารย์ที่ปรึกษามีความกระตือรือร้นต่อภารกิจค้านนี้มากขึ้น ตลอดจนหาเทคนิคการจัดการอบรมที่เร้าความสนใจอาจารย์ที่ปรึกษาที่เข้าร่วมการอบรม มิฉะนั้นผลก็จะออกมาในรูปแบบเดิมคือ เมื่อจัดการอบรมเมื่อไรจะมีผู้ให้ความสนใจน้อยทำให้การจัดการอบรมไม่ได้ผลและมีผลต่อเนื่องไปถึงการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการซึ่งจะทำให้ขาดประสิทธิภาพค้วยเช่นกัน
4. การให้คำปรึกษาทางด้านปัญหาส่วนตัวนั้น สิ่งสำคัญที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความเลื่อมใสศรัทธาที่จะเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษานั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพที่เหมาะสม

กับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น ความเป็นกันเอง สนใจและให้ความอบอุ่นแก่นักศึกษา ที่อยู่ในความดูแลอย่างทั่วถึง ไม่แสดงการลำเอียง มีความจริงใจ หลีกเลี่ยงที่กล่าวหาว่า ถ้าเป็นไปได้ในกรณีที่มิอาจารย์ที่ปรึกษามากเท่ากับจำนวนนักศึกษาที่จะมีแนวโน้มว่าจะลดลงนั้น ควรจะคัดเลือกผู้ที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาค่วย

5. จากสภาพปัญหาของการให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่พบว่านักศึกษายกเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ซึ่งมีความคุ้นเคยหรือสนิทสนมกัน เท่านั้น ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาคาดความผูกพันกัน ดังนั้นทางวิทยาลัยควรจัดตั้งโปรแกรม เพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาโดยทางวิทยาลัย จัดงบประมาณให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้พานักศึกษาไปทัศนศึกษาชมสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนหรือไม่เช่นนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาก็พานักศึกษาไปเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ตามจังหวัดที่น่าสนใจ และเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในขณะที่ใช้เวลาอยู่ร่วมกันจะทำให้เกิดความใกล้ชิดกันเอง ขึ้นมาได้

6. การให้ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษานั้น จะเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษายังขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยครู เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษามีภาระงานมาก แต่แนวโน้มต่อไปที่ควร จะลดภาระด้านการประสานงานนี้สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาอย่าง แต่ยังคงช่วย เพียงด้านใดด้านหนึ่งนั้นโดยมีผู้บริหารให้การสนับสนุนจัดระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อ เอื้ออำนวยต่อความเอาใจใส่ของอาจารย์ที่ปรึกษา อีกทั้งยังจะทำให้ภารกิจ ด้านนี้ได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากผู้บริหารซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสามารถ กำหนดขอบข่ายงานให้ชัดเจนได้ นั้น จะเห็นว่างบประมาณก็เป็นก้าวสำคัญที่จะทำให้ภาระ งานดำเนิน ไปสู่ล่วงด้วยดี

7. การให้คำแนะนำทางด้านการ ศึกษาค้นคว้าส่วนตัว ตลอดจนการให้ ความร่วมมือประสานงานกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษาก็เป็นหัวใจสำคัญของงาน อาจารย์ที่ปรึกษา ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานทั้งสามด้านควรมีการประสานงาน ประเมินผลงาน ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนางานด้านนี้ให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่เดิม

8. การจักระบบสายงานนั้น ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อภารกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาควรจะมีการจัดบรรยายภาค และจักระบบวิธีปฏิบัติงานให้มีความสัมพันธ์กันทุกด้านตั้งแต่ระบบการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนการประเมินผลงาน การพิจารณาความคิดความชอบ ซึ่งการจักระบบสายงานอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ยังบกพร่องอยู่

9. ผู้บริหารวิทยาลัยครูควรพิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับภารกิจ อาจารย์ที่ปรึกษา มาเป็นแนวทางว่ามีคสามสอดคล้องกับภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติกันอยู่หรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเกี่ยวกับระบบงาน อาจารย์ที่ปรึกษาต่อไปในอนาคต

10. ควรจะจัดเผยแพร่ผลงานอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือใช้กิจกรรมในชั่วโมงประจำชั้น เพื่อให้เป็นที่สนใจ และได้รับความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเองและบุคคลอื่น ๆ ทั่วไปด้วย

11. ควรจะให้มีการทำการวิจัยเกี่ยวกับระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านใด ด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ด้านวิชาการ ด้านระบบสายงาน ด้านการให้คำแนะนำ ปัญหาส่วนตัว และสาเหตุของระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษาที่ขาดประสิทธิภาพสำหรับผู้สนใจจะทำการวิจัยโดยใช้โดยใช่เทคนิคเฉพาะในครั้งต่อไป และอาจจะทำการศึกษาเกี่ยวกับคาสติที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการนำเรื่องที่จะวิจัยต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย